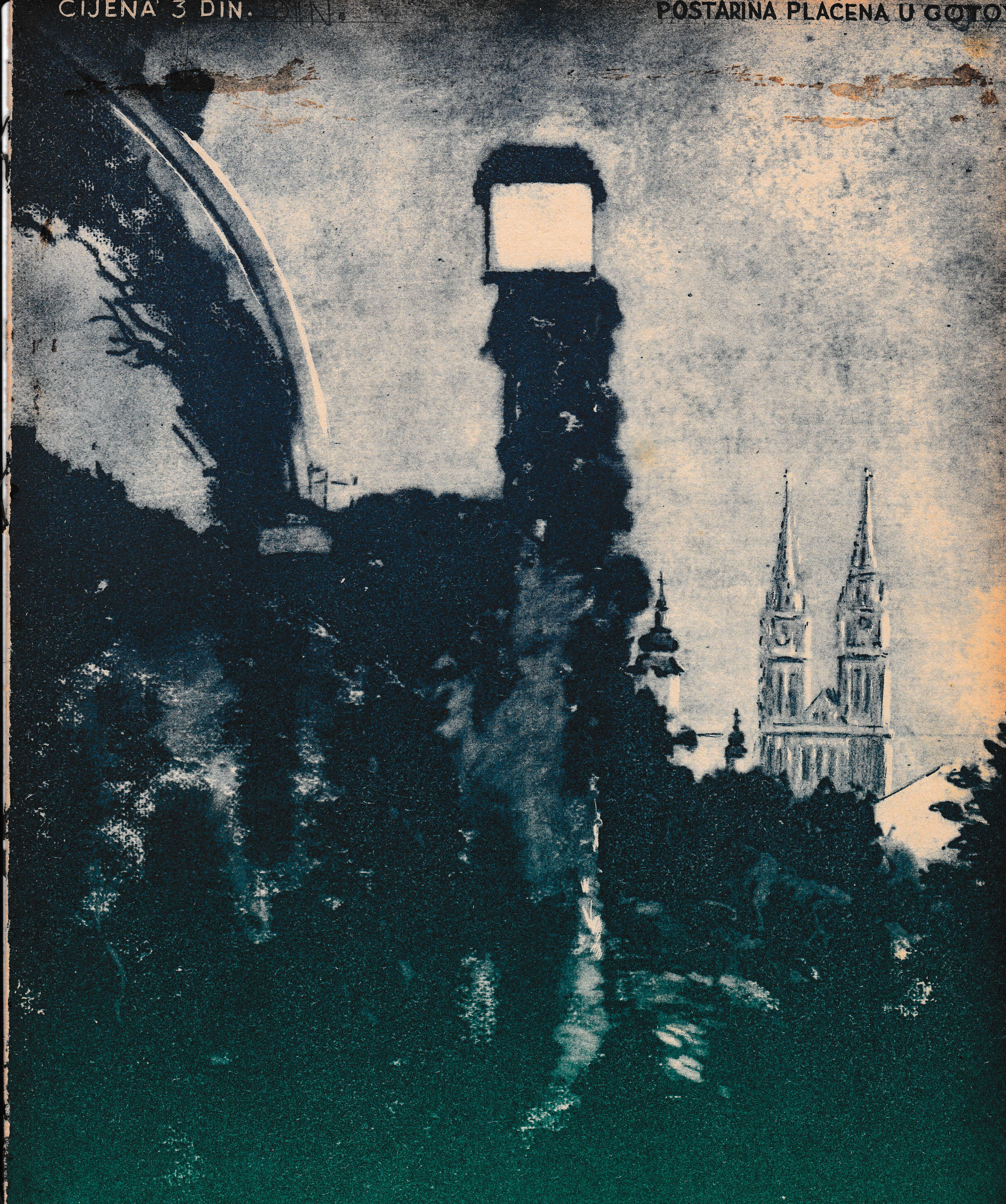
CIJENA 3 DIN.

POSTARINA PLACENA U GOTO

OBITELJ

BR. 20

193

KNJIŽEVNI SUSRETI

TRI ZNAMENITE REVIJE.

Dominikanci u Francuskoj izdaju tri vrlo važne i znamenite revije: »La vie spirituelle«, koja je pokrenuta 1. listopada god. 1919., »La vie intellectuelle«, koja je pokrenuta 10. listopada god. 1928., i »Les documents«, koja je pokrenuta 20. listopada 1929. Svaka revija ima posebno polje rada i tretira posebna pitanja, a sve tri revije zajedno daju cjelinu jednog pogleda na prošle i sadašnje stečevine ljudskoga duha. Već sama činjenica, da se te revije nalaze u rukama toliko zaslužnog reda za katoličku filozofiju, dovoljna su garancija njihove solidnosti. Pogotovu kad su urednici znali da okupe u jedno kolo najjače predstavnike suvremene katoličke misli, nesamo u Francuskoj, nego po svim katoličkim zemljama uopće. Na taj način putem dobrih izvještaja mogu te revije da daju iscrpne informacije o najraznolikijim problemima svih zemalja. Zato je i velik uspjeh u njihovoj nakladi (oko 20.000 primjeraka), ako se uzme u obzir kratko vrijeme njihova izlaženja i ograničen broj čitatelja, na koje mogu tako stručne revije da računaju.

»La vie spirituelle« izlazi svakog prvog u mjesecu na 150 stranica, a iznosi neku vrst praktičkih zaključaka otkrivajući intimno bogatstvo kršćanskog života i pokazujući načine, kako će se nasljedovati i pomagati veliku kršćansku misao u našem društvu. Raspravlja o temeljima i političkim značajkama nutarnjeg života, o krepostima, naukama i primjerima svetaca, o liturgiji i liturgijskom životu. Iznosi zatim misli velikih starih izdatih i neizdatih zaboravljenih auktora, pregled djela, koja mogu poslužiti svima čitateljima u rješavanju različitih pitanja, pa kroniku raznih grana političkog katoličkog življenja i djelovanja.

»La vie intellectuelle« izlazi 10. u mjesecu na 160 do 200 stranica, a iznosi katoličku misao o svim problemima religijskog, filozofskog, naučnog, socijalnog, političkog, pedagoškog, povijesnog i umjetničkog života. To je revija više spekulativnog karaktera, a odlikuje se suvremenošću i universalnim pogledom na sva kretanja na spomenutim poljima današnje duševnosti.

»Les documents« izlaze 20. u mjesecu na 160 do 200 stranica, a iznose potrebitu prođu, tipične činjenice u Katoličkoj akciji i spajaju različite zemlje i države tražeći značajne vrijedne i općenite pojave kod pojedinih naroda. — Te revije nisu ni naš narod mimoišle; od vremena na vrijeme u njima čitate informativne izvještaje i o našim prilikama. Sada se upravo izrađuju brojevi o katoličkoj štampi na svijetu, gdje će biti izneseno i ono, što mi na tom polju imademo. U prosinačkom broju »Les documents« prošle godine prikazani su tipovi katoličkih omladinskih organizacija kod nas s kratkom historijom, ciljevima, načinom rada i t. d., što će vrlo dobro poslužiti kao iscrpna informacija pred svjetskom javnosti. U tom je broju govora o »Đačkoj ligi«, »Pomlatku apostolata sv. Ćirila i Metoda«, »Hrvatskom kat. omladinskom savezu«, »Križarima«, zatim o organizacijama kod Slovenaca. — Pretplata na svaku reviju napose iznosi za inozemstvo (Jugoslaviju) 40 franaka, na dvije revije 75 franaka, na sve tri revije 105 franaka. Naručuju se na adresu: Editions du Cerf, Juvisy (Seine-et-Oise), Francuska. P.

Pavao Matijević: »ČETIRI DJEČJE GLUME«, jeronimska knjiga 382., 24 strane, uredio Vojmil Rabadan, cijena 10 dinara, naručuje se kod Društvene pozornice, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Ovo je šesti svezak izdanja »Društvene pozornice«, a namijenjen je najmlađim glumcima. Prva gluma »Izvan programa« može svakoj dječjoj priredbi poslužiti namjesto prologa. Trebat će jedino preudesiti tuitamo koju stvarcu prema cjelokupnom programu. Izvodi se obično pred zastorom, igraju tri djevojčice (mogu biti i dječaci), a cilj im je, da uvedu publiku u štimung priredbe i da ujedno pozdrave prisutne. — »Pozdrav biskupu« je druga gluma, koja će vrlo dobro doći osobito za naša sela. Kad ih ima da zbog sv. krizme posjeti biskup, redovito su priređivači u neprilici, kako da ga pozdrave, a ova je gluma upravo udešena za prigodu biskupskog pohoda. Igraju je tri djevojčice na primjer pri njegovu pohodu školi. Uz manje preinake može poslužiti i za druge slične prigode. — »Radoznali Ivica« je šala u jednom činu, igraju 4 lica, a radnja se zbiva na selu. Kratka i duhovita igra, laka i jednostavna, a opet zanimljiva i odgojna. — Uz te tri Matijevićeve priključena je kratka šaljiva gluma prevedena sa slovenskoga »Prisjela mu šala!« Naše škole i zavodi imadu običaj, da bar jednom u godini prirede kakvu zabavicu, koja redovito ne može biti bez kakve glume. No čuju se sa svih strana tužbe o škrtoj literaturi i nikakvom izboru, zato treba s pohvalom istaći nastojanje »Društvene pozornice«, da i na tom polju dade zdravi i prikladni repertoar. P.

Nove knjige. Uredništvo je primilo ove knjige:

»Keď rumy ožijú...«, historické povesti a články, I. svázok, napísal Jozef Branecký, ilustroval Andrej Kováčik, str. 284. vydal Spolok sv. Vojtecha, Trnava 1931. Cijena Kč 20.—.

»Ako som zabila svoje dieťa...«, román, napísal Pierre l'Ermite, preložil Valentin Kalinay, ilustroval Relo Kailich, str. 272., vydal Spolok sv. Vojtecha, Trnava 1931. Cijena Kč 20.—. Ovaj zanimljivi roman francuskoga pisca izdala je pred dvije godine u hrvatskom prijevodu Knjižnicu Dobrih Romana u Zagrebu, a sada su ga izdali evo i braća Slovaci.

»Hviezdnaté nebo«, napísal Dr Ján A. Wagner, str. 318., vydal Spolok sv. Vojtecha, Trnava 1931. — Cijena Kč. 20.—.

»Trgovina bijelim robljem« od dra Josipa Šilovića. To su štampana predavanja iz siječnja i veljače 1932. Izdanje piščevo. Str. 124. Cijena 20 dinara.

»Naša emigracija u Njemačkoj« od B. Đ. Dezelića, iseljeničkog izaslanika kr. Jugoslavije za Njemačku. Str. 68. sa slikama i jednom geografskom kartom. Cijena 10 dinara. Naručuje se na adresu: Zavod Deželić, Zagreb, Deželićeva ul. 23.

Slika na omotu:

Proljeće u Zagrebu

Pogled sa Štrosmajerova šetališta

Naslikao J. W. Meissner

BROJ 20 OBITELJ GOD IV

U ZAGREBU 15 SVIBNJA 1932

Londonske žene

Napisala Ludmila Vršovski

Kako sebi zamišlja London, taj najveći grad svijeta, onaj, tko nikad nije imao prilike da ga vidi? Osam milijuna ljudi kreće se među onim zbijenim kućerinama, automobili i druga prometna sredstva zagušuju prolaz po ulicama, a sa sviju strana zure u prolaznike ogromni dućani tražeći i mameći svoje žrtve. Ljepote iščezavaju pred ogromnošću onoga, što čovjeka tu opkoljuje. A u svemu tome nije nestalo ni pojavâ najpriprostije primitivnosti, kao što ih sretamo po svim gradovima, gdje civilizacija nije bila kadra da postigne više, nego li samo da velom prozirnoga sjaja prikrije sve ono, što se krije na dnu ljudskoga života.

Kao i po svim gradovima, tako su i u Londonu glavne nosilice varavoga gradskoga sjaja žene. Mršava, suha, vitka Engleskinja nije doduše tako tipična predstavnica mode, kao što je to Parižanka ili Bečanka, ona na prvi pogled u svome odijevanju možda i ne pokazuje sve znakove najnovije mode, jer ona i u najjednostavnijem kostimu izgleda lijepa i elegantna. Ali uza sve to se uveče u kazalištima, klubovima i salonima razvija najraskošniji sjaj pretjerano luksuznih toaleta, što se uopće mogu zamisliti. Kao što je to i drugdje kod gradskih žena, tako je i kod londonske ta njena sjajna toaleta, u kojoj se uveče pokazuje i po kojoj bi je čovjek cijenio kao miljunašicu, često njena jedina bolja oprava uopće: glavno da opsjeni svijet.

Iza kulisa te elegancije krije se često najveća mizerija. Za londonske i engleske prilike uopće značajan je događaj, koji se desio pred sudom jednoj uglednijoj ženi. Žena pisca Gilberta Frankaua nakupovala je sebi više haljina, nego što joj ih je njen muž imao volju platiti. Sve račune, što su mu ih krojački i modni saloni slali, bacao je on jednostavno u koš, kao što to nemilosrdni urednici čine s člancima većine svojih suradnika. Dodijalo to krojačima, te tužili Frankaua sudu. A tu se dogodilo ono, što se može samo u Londonu dogoditi: sud je odbio tužitelje, jer da muž nije dužan plaćati rastrošnost svoje žene, pa ih je uputio, neka svoje tražbine traže od same gospođe Frankau. Znam, kad ovo pročitaju naši muževi, da će u duši poželjeti, da se takvo pravno shvaćanje udomaći i kod nas. — Kad je već govor o modi londonskih žena, treba znati, da i u Londonu uživa veći ugled pariška moda od domaće. I tu je ideal elegantne žene, da može nositi haljinu, koja je sašivena u Parizu. No engleske su vlasti udarile na uvoz goleme carine, koje su nekoliko puta veće, nego li što stoji sama haljina. No to vrijedi samo za uvezene veće količine haljina; naprotiv ako sebi pojedina žena nabavi haljinu iz Pariza, plaća na to vrlo neznatnu carinu. I što se dogodilo? Nastala je cijela ogromna organizacija, u kojoj su žene na svoje ime naručivale haljine iz Pariza, a te haljine su uz odštetu preuzimali trgovci, koji su tako mimoišli carine.

LONDONSKI ULIČNI SVIRAČI
Pacific & Atlantic

Nisam time htjela da Londonku omalovažim. Naprotiv u Londonu ima možda više karakternih žena nego li u jednom drugom velikom gradu na svijetu. Londonka se više nego ijedna druga varošanka umije da opire gradu, koji poput nemani vidi u ženi svoju glavnu žrtvu.

DUHOVSKI KOLAČ

Napisao Jacques Riblères
Preveo Kuzma Moskatelo

Kod nas je običaj, da se za Duhove u svakoj obitelji priredi veliki kolač u obliku krune. Boje je većinom zlatne i sav miriši od jake stare rakije, dok rumeno vino iskri u čašama. Kolike li slasti za mališe, kad dobiju komad izvrsna kolača, od kojega fini tek dozivlje slatki osjećaj čitavim mjesecima!

Baš me taj Duhovski kolač sjeća jedne zgodne i sjetne priče o jednoj mojoj prijateljici iz djetinjstva, koja je blizu mene stanovala.

Moja mala prijateljica zvala se Menika, a bila je kći seoskog pekara. Živahna, hitra, sjajnih očiju, lica uvijek nasmijana sa svojim kao mlijeko bijelim zubićima. Imala je desetak godina, a bila je hitre pameti, prva u razredu.

Svršetkom zime teška prehlada, koju je zasigurno dobila idući iz prevruće pekare, bacila ju je u krevet. Malu je Meniku mučio jaki kašalj. Liječnik je govorio, da je to obični bronhitis, ali da treba mnogo pažnje i da treba počekati lijepo vrijeme.

Vratilo se proljeće s čarobnim mirisom cvijeća i lahora, a s neba je Božje sunce bacalo svoje zlatne trakove. Mala Menika je iz svoga kreveta sjetno gledala na svu tu ljepotu, koje nije mogla uživati i neprestano su tekle suze iz njezina blijeda i mršava lica.

Uoči Duhova Menika reče ocu:

»Molim te, priredi mi lijepi zlatni kolač, i kada ga ispečeš, donesi mi ga; osjećam, da bi mi mogao prijati.«

»Učinit ću, kako želiš, dijete,« reče otac, »ja ću ga sam prirediti.«

Kćerki se zasjaše oči i s posmijehom zaspi. Spavala je cijeli dan.

Dolje u pekari njezin otac sa svojim pomoćnicima miješao je i prevrtao tijesto i palio peć, u kojoj je drvo pucketajući gorjelo. Naslagali su kolače jedan do drugog, i svaki je pomalo od topline dobivao zlatnu boju.

Sat je u dućanu odbio sedam sati, a iz sobe se čuo slabašni glas:

»Tata! Tata!«

To se Menika probudila. Njezin otac uđe i nađe je, kako sjedi na krevetu. Glava joj je provirivala kroz cvjetnjaste pokrivače:

»Šta je, drago dijete?«

»Je li pečen moj kolač?«

»Još ne, ali naskoro; baš sam pogledao, još samo čas: s jedne strane već je rumen.«

»Jako sam gladna, voda mi dolazi na usta, kad ne mislim na ništa nego na to.«

»Strpi se malo, draga; naskoro ću se vratiti, treba da pripazim na kolač.«

Menika je bila sama i slušala žamor, koji je dolazio izvana. Svaki čas je zvonce na dućanu pozvonilo; ljudi su dolazili da naruče kolače, a mala ih je poznavala po glasu: to je gospođa Leda, trgovkinja, glas joj je visok i jak kao zvuk bubnja; to je gospođa Livija, trafikantica, glas joj je slabašan kao žviždaljka; bilo je i mnogo drugih.

Zvono je zbilja zvonilo često. Ta pekarevi kolači bili su osobito cijenjeni, te su iz cijele okolice dolazili da ih naruče.

Menika je sve to slušala. Najednom joj se učini, da čuje neki nepoznati dječji glas, koji je govorio:

»Za ljubav Božju, molim komad kruha!«

Glas je bio tako umiljat i tužan, da su djetetu došle suze na oči.

»Što?« pomisli ona. »Čitav svijet se sprema da jede kolače, pa zar ima na svijetu danas bijednika, koji žele komad kruha za prehranu?«

To je za nju bilo neshvatljivo.

Međutim je sitni glas dalje molio:

»Molim lijepo . . .«

Menika rastužena, očiju punih suza, lagano rastvori zastore na krevetu i spusti se na zemlju. Bila je slaba na mršavim nogama, koje su drhtale; dođe do prozora i pogleda, odakle se čuo glas.

U odsjevu svjetiljke dućana, koji je padao na prag vratiju, spazi sebi ravnu djevojčicu, bijedno obučenu, bosu, plavih kosa, koje su joj kovrčasto padale na čelo. Sigurno je to prosjakinja, koja moli milostinju.

Menika ju je žalosno promatrala, kad se najednom vrata sobe otvoriše, i uđe njen otac noseći na sjajnom tanjiru toliko željkovani kolač.

»Menika! Menika,« poviče, »što radiš?«

»Oče, gledam.«

»Brzo, brzo legni; možeš se prehladiti, drago dijete.«

I uhvativši je nježno za ruku, povede je u krevet.

Menika se uvali pod pokrivače, a njezin je otac namjestio do nje maleni stolić, na koje je postavio kolač.

Kad je svršio, reče mu kći:

»Oče, ja bih te nešto molila.«

»Govori, drago dijete.«

»Tu dolje se nalazi slabašna djevojčica i moli milostinju. Hoćeš li mi dozvoliti, da dođe ovamo, pa da zajedno podijelimo kolač?«

Otac malo zastane, zatim reče:

»Ali . . . draga moja . . .«

»Oče, oče, ja te molim, usliši me; da znaš, kako bih bila sretna.«

Pekar je jako ljubio svoju kćer; da joj ne učini na žao, ne htjede je odbiti.

»Idem je potražiti, Meniko.«

Dolje je na ulici malena sirotica neprestano pružala ruke. Ali nažalost niko joj ne davaše, jer na tom svijetu ljudi često u svojem veselju zaboravljaju na bijednike. Djevojčica je živo gledala kroz stakleni izlog kolače, koji su zlatom odsijevali, i suza za suzom polako se pokazivala na vjeđama i padala niz lice.

Nije u svom snatrenju opazila Menikina oca.

Ovaj je uzme za ruku.

SPLAV NA RIJECI

Čim je nastalo proljeće stala su se stabla već otprije srušena valjati prema obalama rijeka, da se vezana u splavima otpreme niz rijeke do određenoga stovarišta

»Dođi sa mnom, drago dijete,« reče.

Začuđena sirotica protrne.

»Gospodine...,« promrmlja.

»Dođi,« reče ljubazno pekar. »Uđi u dućan; imam kćer kao ti; bolesna je i želi te vidjeti: ne odbij je.«

Menika, sjedeći na svom krevetu, pogleda je smiješeći se i reče:

»Sutra su Duhovi, kad se jede kolač. Moj tata je priredio jedan već danas za mene; željela bih, da ga podijelim s tobom. Sjedni tu.«

Malena sirotica začuđena posluša, a Menika nastavi:

»Oče, možeš nas ostaviti, mi ćemo dvije večerati zajedno.«

Kad je otac izašao, Menika uzme nož s koštanim drškom i razreza kolač na komade.

»Uzmi,« reče sirotici, »izvrstan je; uvjerena sam, da takvog još nisi jela.«

Neka nevidljiva simpatija naskoro se pojavila između dviju djevojčica i dok su slatko jele ukusni kolač, upita Menika svoju novu prijateljicu:

»Zbilja si toliko siromašna, da moraš tražiti milostinju?«

»O, da, siromašna!« potvrdi mala sirotica.

»A tvoji roditelji?«

»Nemam ih; posve sam sama.«

»Posve sama!« Menika to nije mogla shvatiti, ona je imala oca, koji je svaki čas na nju pazio. Misleći tako nastavi:

»Ali kako možeš tako živjeti bez ičije pomoći?«

»Idem od sela do sela moleći kruh. Nije cijeli svijet tvrda srca i većinom me prime ljubazno, dadu mi tanjur tople juhe i komad kruha.«

Djevojčice su baš pojele, a Menika nastavi:

»Ako bi ti se pružila prilika, da imaš stan s lijepim krevetom, gdje bi po volji mogla spavati, bi li to primila?«

Zjenice djevojčice živo se zasjaše.

»O, i te kako, odmah bih to prihvatila, ali nažalost, toga ne će nikada biti.«

Vrata se otvoriše i pekar nanovo uđe.

»Dobro, draga djeco, je li kolač bio dobar?«

»Odličan,« odgovoriše zajedno djevojčice, a Menika nadoda:

»Moja prijateljica bi htjela, da još jede, a ja joj kažem, neka ostane. Stoga te molim, oče, da mi to dozvoliš. Sama je na svijetu, bez roditelja i prijatelja: bit će mi prijateljica, ne traži nego da može ostati.«

U očima sirotice zasjaše suze; prošapće slabo i ganuto:

»O, da, gospodine, kad biste znali, kako bih bila sretna i koliko bih ljubila vašu kćer!«

Pekar je časak šutio, zatim ljubazno doda:

»Neka bude, kako želiš, Meniko. Dosta smo bogati i nema bojazni, da ćemo biti gladni...«

Tako je Menika dobila odsada za družicu malu siroticu. Djeca su se naskoro zavoljela kao sestre, a dobro je djelo urodilo nagradom te se maloj Meniki naskoro zarumenješe obraščići.

Kad se povratilo ljeto, mogle su se vidjeti dvije pekareve djevojčice, gdje se hvataju za ruku i vesele prelaze zelene livade, a uveče, kako otac poslije dnevnih briga sjedeći na vratima miluje svoje plavojčice, naslonjene na njegova ramena.

Narodni duhovski običaj u okolici Novog Marofa

Napisao Jakov Heged

U okolici Novog Marofa već mjesec dana prije Duhova ili Trojaka, kako tamo narod veli, počinju djevojke da se spremaju za duhovske svečanosti. Sakupi se svakoga dana na mjesto, koje zovu »Krijes«, njih nekoliko, da vježbaju duhovske narodne pjesme. Obično su to djevojčice od dvanaest do četrnaest godina. Jedan dio te njihove male skupine počne pjesmu, koju će prihvatiti drugi dio njihovih družica. I to ide tako izmjenično po čitav sat. Pjesma ne smije da bude prekinuta, jer bi to značilo, da pjevačice nisu dovoljno sposobne za javni duhovski nastup. U tom bi se slučaju morale izabrati druge pjevačice. No ta se izmjena rijetko desi, jer se za tu zgodu redovito odrede ponajbolje pjevačice u selu.

Kad su djevojčice uvježbale dobro sve duhovske pjesme, biraju dva momka, koji će im biti kao pratioci i čuvari, kad budu obilazile selom na dan Duhova. Ti momci pođu ispred djevojčica do domaćice i pitaju za dozvolu, da li smiju pjevati, pa kad dozvolu dobiju, dadu djevojčicama znak i pjesma započne. Kad je pjesma završena, momci primaju darove od domaćice, zahvale se i krenu s djevojčicama selom od kuće do kuće.

Prije Duhova pjeva se u selu ova pjesmica:

Idu nam idu
ti tvoji godi,
ljeta i ljeta
do Trojak.

Idu nam idu,
dare nam nose,
ljeta i ljeta
do Trojak.

A na same Trojake, kad svrši sv. Misa i narod je okupljen oko crkve, pjevaju istu pjesmicu s malom izmjenom:

Došli su došli
ti tvoji godi,
ljeta i ljeta
do Trojak.

Došli su došli,
dare donesli,
ljeta i ljeta
do Trojak.

Na Duhove su djevojčice, koje selom obilaze, vrlo lijepo obučene. Na glavi im je obruč nakićen svakojakim predmetima, tako da se prema suncu ljeska u raznim bojama. Na leđima od glave do pasa vise im raznolike i narodne vrpce. Haljine su im sasvim bijele, samo im je prsluk šaren, a rubac, koji služi za pregaču (»fortun«) crven. Tako nakićenu skupinu djevojčica milota je pogledati, a njihova ti pjesma srce razigra. Pred svakom kućom pjevaju ovako:

Bog pomagaj
tomu stanju,
toga stanja gospodaru,
gospodaru, gazdarici,
gazdarici, svoj družini,
svoj družini po svoj hiži,
po svoj hiži drobnoj deci.
Kaj presite devojčice?
Mi presimo z neba vedra,
z neba vedra i od Boga,
i od Boga zemlje roda.
Gospon su se spominali,
s čijem bi i nas darivali,
darujte nas s cvancigarom
s cvancigarom i s krajcarom

Duge su i raznolike njihove pjesme, a običaj je vrlo lijep. Samo je velika šteta, da se i taj lijepi običaj, kao i mnogi drugi hrvatski narodni običaji, iza svjetskoga rata pomalo zanemaruje.

PROLJETNA PRIČA

NAPISALA GINA

Zima nije dugo odlazila. Sjevernjak je neprestance oštro brijao, led se nije topio, a snijega je bilo sve više i više. Svim stvorovima Zemlje dosadila je duga zima svojim vječno mutnim nebom i hladnim snijegom.

Ali nije bilo pomoći, jer Proljet nije dolazila. Ona je odjevena u bijelo velo sjedjela u raju i čekala na zapovijed Svevišnjega, koji će joj dopustiti, da posjeti Zemlju.

Bilo je to u doba, kada su prvi ljudi sagriješili i bili protjerani iz raja. Uzalud su molili Boga, da im da proljeće. Nijesu više imali niti hrane pa su se kinili i mučili u beskrajnom kajanju.

Već je treći mjesec Zima harala Zemljom, a tad istom reče Gospod Proljeti, da pođe dolje. I Proljet pođe... Lako, nečujno spusti se ona na Zemlju. Za njenim se koracima topio debeli snijeg, sa brda se rušile ogromne lavine. Snijeg, koji je bio zaostao za grmljem, pretvori se pod lakim dodirom vela Proljeti u nježne bijele cvjetiće na tanahnoj stabljici. No i ti su spustili glavicu, kao da im se ne mili gledati još uvijek nešto zamućeno nebo.

Sve dalje i dalje išla je Proljet i oživljavala Zemlju i sve Stvorove na njoj. Ptičice su stale pjevati, kukci su veselo zujali, leptiri su lepršali svojim laganim krilima preko rascvjetanih poljana i sve je bilo tako krasno, tako čarobno.

A kada je Proljet cijelu Zemlju probudila na nov život, sjedne pod divno rascvjetalu breskvu i proli suze radosnice hvaleći Boga i Njegovu veliku milost. Sve stvorenje ovoga svijeta prista uz taj hvalospjev Gospodu, a srećna Proljet povrati se u raj.

S izložbe amaterskih fotografija

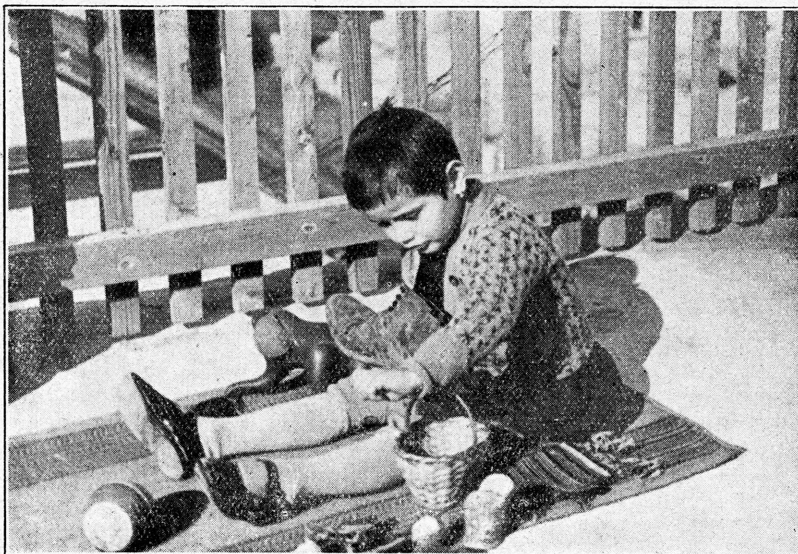
zagrebačkoga Foto-Kluba u Ulrichovu Salonu

Klub foto-amatera, koji je osnovan u Zagrebu pred pet godina, na neko je vrijeme utihnuo svojim radom, a obnovljen pred godinu dana tako se razvio, da je mogao prirediti (od 13. do 22. IV.) reprezentativnu i veoma uspjelu izložbu.

Na toj su izložbi bila zastupana 42 izlagača sa 177 fotografija. No izložba nije uspjela samo brojem izložena materijala, nego i kvalitetom izloženih slika. Sadržaj je bio veoma bogat, pa smo tu uz fotografije »stvarnosti« mogli vidjeti dobre portrete, unutrašnjosti zgrada, pejsaže, mrtvu prirodu i t. d. Mnogi su izlagači, kao iskusniji amateri, pokazali puno tehničkih mogućnosti kod izradbe slika, pomoću umekšavanja, isticanja efektnijih dijelova, izrabljivanja sjene i svijetla i slično. Tehnički su veoma zanimljivi snimci g. Kabermüllera (uz originalan sadržaj: U podrumu, Periferija, Obruči, Ostaci mosta itd.) Stari Zagreb u bromouljenom patisku g. Hermana dobio je osobit čar, a slike u istoj tehnici g. Sejka i ne djeluju kao fotografije, već kao umjetničke slike. Tako je redom gotovo svaka slika zanimljiva ili na sadržaj ili na savršenu tehniku.

Svrha je klubu da pridiže nivo fotografske umjetnosti, a da je to njegovo nastojanje urodilo dobrim plodom, dokazom je i ova izložba, a garancija je daljnjeg uspjeha i odlično vodstvo kluba: prof. Šplaita, dra Paspe i g. Ernsta. Klub imade svoje prostorije u Masarykovoj 11, i tamo stoji na uporabu članovima tamna komora sa aparatima za povećavanje i drugim potrebnim spremama, do kojih pojedinac teže dolazi. Klub imade svoju kinosekciju, biblioteku, drži različne stručne časopise, a stoji u doticaju i sa sličnim društvima stranih država. Osim toga mnogo pridonosi razvitku fotografije i izmjena iskustava kao i sastanci, koji se održavaju redovno svakog utorka. Klub kani držati i tečajeve za početnike.

Rad zagrebačkog Fotokluba svakako je pohvalan, jer unosi u naše fotoamaterstvo više kriterija i iskustva i jer svojim snimcima prikuplja velik materijal iz područja našeg života, pa će tako i naša štampa lakše doći do originalnih snimaka naših ljudi i krajeva. I. H.

DIJETE U IGRI — *Foto Franjo Ernst*

MAJCI

Napisao Ksaver Meško — Preveo Petar Sivjanović

Kad bih ja bio ptičica, donosio bih ti najljepše pozdrave iz dalekih daljina, pjevao bih ti najslađe pjesme, draga moja majčice!

Kad bih ja bio vjetrić, cjelivao bih ti čelo, rashlađivao bih ti toplu glavu, kad moraš na žarkom suncu teško raditi, da mi zaslužiš kruh, majčice!

Kad bih ja bio zraka sunčana, grijao bih ti ruke, kada pereš moje košulje na oštroj zimi u vodi lédenoj, majčice moja!

Kad bih ja bio hljeb, htio bi biti bijel kano snijeg na gori i velik kano cijela zemlja, da ne bi nikada trpjela gladi, slatka moja majčice!

Kad bih ja bio šećerić, svega bi smjela, svega bi morala samo ti pojesti, majčice moja!

Kad bih ja bio kralj, rekao bih ti: »Uzmi zlatnu krunu, majčice moja! I cijelo kraljevstvo uzmi, jer će biti najbolje meni i drugima, ako ti svima vladaš, predraga moja majčice!...«

LUTKE — *Foto Stanka Šplajt*

PROLJEĆE

ROMAN JEDNE OBITELJI
Norveški napisala Sigrid Undset
Prevodi Kruno Krstić (NASTAVAK.)

Torkild nije ništa odgovorio. Od njezinih riječi spopadala ga je neka studen. Niti u onom jedinom času, kad mu je dala onaj cjelov, koji ga je učinio njenim robom, nije ona na njega mislila. Poljubila ga je sama radi sebe. I tada i sada i uvijek je ona bila zaljubljena sama u sebe... sama u sebe ili u onaj idealni lik, u kakvom je sebe zamišljala i kome je pod svaku cijenu htjela da naliči... lik, koji je bio bijel i studen kao lice onog mladog vojnika iz njene porodice... hrabrog, vjernog, iskrenog, dobrog.

X.

Torkild je jednog petka koncem lipnja telefonski nazvao Rozu i ispričao joj, da je Tősa uginula ostavivši za sobom četvero slijepe štenadi, koje su on i njegova gazdarica htjeli pošto poto da odhrane na bočicu. Rekao je, da će psetanca sutra progledati, i upitao je, ne bi li se mogla u nedjelju izvesti, da ih pogleda.

Sada je bio na kolodvoru i očekivao ju je s vlakom, koji dolazi u deset i pô. Dotjerao se u novo ljetno odijelo s ljubičastim rupčićem, u zapučku je imao ružu, a na nogama lakaste cipele. Njegov šareni prepeličar trčkarao je naokolo i njuškao, zabavio se na uglu jednog zelenog sanduka s bocama pive, koji je osamljen i zapušten ležao na crvenkastom šljunku perona, zatim je legao i trijebio buhe; njegovo bijelo krzno ljeskalo se na suncu kao srebro.

Preko noći je kišilo, te je u zraku još lebdio neki vlažni sjaj, srebrnasti oblačići plovili su po sjajnom ljetnom nebu. Kad je vlak protutnjio iz tunela, povlačio se gust čađav dim nad mladom jelovom šumom, koja je obrasla glavicu brijega.

»Čestitam!« povika Torkild potrčavši joj ususret... »Imaš novu haljinu!«

Roza smijući se kimnu glavom i podupre se o njegovu ruku, da poskoči sa stepenica vagona. Imala je nov, svijetloplav kostim i velik, kao slama žuti šešir s crnim krilima, vezene čarape i lakaste cipele. Kad je popodigla suknju i prelazila preko sjajnih tračnica, među kojima se nakupio kolomaz u masnim mlakama, opazio je Torkild, kako se na njenim cipelama sjaje nove kao ugljen crne potplate.

Govorili su o prekrasnom vremenu.

»...Bilo bi gadno, da je padala kiša,« reče Roza.

»Dà, dà... ne bi svakako bilo tako lijepo,« reče on.

Išli su preko velikog stovarišta, na kome se osjećao oštar i vlažan vonj naslaganih dasaka. Zaustavili su se neko vrijeme na starome mostu prekrivenom utrtim, raspucalim gredama i promatrali zamuljenu vodu rijeke. Voda je oticala lagano preko gata, a sunce se na njoj odražavalo u blještavim hrpicama. Samo dolje pod crvenim zidom tvornice prostirao se taman, debeo hlad. Torkild pokaza Rozi mjesto, gdje je travna obala pod najnižim granama johe bila svijetlosiva od mulja:

»Donle je dopirala voda prošle sedmice.«

Put među zgradama tvornice bio je prekriven crvenim zarđalim željeznim iverjem, koje je praskalo pod nogama. Prođoše pokraj duge, žuto obojene drvenjare; ljudi, koji su sjedili vani na stepenicama, pozdravljali su poslovođu i damu uz njega te gledali za njima. Dalje prema šumi ležale su kućice za jednu obitelj nadaleko rasijane: bilo ih je žuto, svijetlozeleno i ružičasto obojenih, ali su drukčije bile sve jednoliko sagrađene sa zabatom, verandom i vrtićem.

Malo zatim skrenuše u malu jelovu šumu s tresetastim tlom. Ovdje nije ništa podsjećalo na tvornice. Hodali su starom obraslom šumskom stazom uz rijeku, koja je ležala među johinim grmljem glatka kao zrcalo i mirna, prekrivena gdjegdje žutim kaljužnicama i lopočima. Na nekim je mjestima voda dopirala do staze, koja je bila zelena, vlažna i obrasla žbunjem. Na kraju šume nalazila se bijela kućica na dva kata.

»Evo nas na cilju,« reče smijući se Torkild. »To je ipak mnogo ljepše nego Fensal, gdje sam zimus stanovao... šta ne?«

Dođoše u zeleno dvorište obraslo visokim stablima, i okruženo malim sivim i ruševnim zgradama. Po dvorištu se čulo kokodakanje kokoši. Na stubama predvorja pojavila se mala u crno obučena žena, s velikom bijelom pregačom, i Torkild je predstavi Rozi kao svoju gazdaricu, gospođu Stranden.

»Čeka te sva sila dobrog jela,« reče Torkild, kad je Roza objesila svoj šešir u malom, plavo obojenom hodniku, u kome je vladao nekakav čudnovat, malo sparan zadah, kao što to često biva kod starih čistih ljudi na selu.

»Dà, to je nešto drugo nego Fensal,« reče Roza, kad je došla u sobu te otrča na verandu. »Z a v i d i m t i, Torkilde! Kako ti je divan stan!«

Pred salonom se nalazila mala niska veranda, nepravilno građena, naherena trošna i natrula s trima prognjilim stepenicama, koje su vodile u zapušten vrt. Pred verandom je rasla čitava guštara staromodnih ruža povijuša, pa su se njihove grane pune žutih, bijeh i ružičastih cvjetova preko ograde uspinjale na verandu. Vani su u vrtu rasli žuti ljiljani, plavi klobučići, kokotići i tamnocrveni božuri na rubu voćnjaka, gdje su se rane morele crvenjele na stablima i gdje su zeleni nezreli grozdovi visjeli na ribizlima.

»Torkilde, gade!« reče Roza izvalivši se u naslonjač na verandi. Gledala je van u vrt i preletjela okom knjige, kutiju za cigarete i praznu šalicu za kavu na stolu. »Kako si samo ovo pronašao? A tvoja te gazdarica dakako mazi, ja sam odmah na njoj vidjela, da je takva.«

»I te kako me mazi! Kraj ovih navika, koje je meni razvila gospođa Stranden, ne će ubuduće nijedna žena moći da mi ugodi!«

»Z a v i d i m ti, Torkilde,« ponovi ona i otrči u sobu. »Ta ovo je ovdje pravi d o m, mladiću.«

Drveni zidovi sobe bili su obojeni vedrom zelenom bojom; među krutim bijeloplavim zavjesama nalazile su se crvene pelargonije, mirte i ruže. Barokno pokućstvo bilo je pokriveno strunjačama; na maloj neobičnoj opremi stajale su ružičaste i plave staklene vaze i jeftino srebrno suđe, ali je Torkild donio sa sobom i svoje pletene stolce i klavir. Objesio je i svoje slike, koje su mirno visjele na jednom zidu, dok su drugi zid prekrivale fotografije unučadi njegove gazdarice iz Amerike. Po bijelim pletenim prevlakama stajale su svuda vaze s ružama i ljiljanima. Roza sjedne uza sto, na kome je bio spremljen obilat zajutrak, i okuša svježe rotkvice. Kroz otvorena vrata čulo se iz male plave spavaonice neprestano čeprkanje, cviljenje i kvečanje.

»O, zar su ovdje gore? Smijem li ući da ih pogledam?«

Ona klekne pred košaru, u kojoj su puzala četiri mala svijetložuta psića, i uzme ih redom jednog za drugim na krilo.

»Bože, kako su slatki, zlatni!«

Torkild je ugurao ruke u džepove i promatrao malu obitelj s izrazom zadovoljnoga gazde. Psići su cvileći gmizali u Rozinom krilu njuškajući joj ruke i laktove.

»Jest, životinjice su lijepe,« reče Torkild.

Gospođa Stranden pokuca i upita, smije li da im donese kavu i treba li da sada nahrani životinje.

Roza je jako željela da vidi, kako se psići hrane. Gospođa Stranden donese dvije prave bočice s čepovima za sisanje i upita, hoće li ona pomoći ili možda gospođica želi da sama nahrani životinjice.

Torkild je već uzeo jednog psića u krilo i sio s njime na krevet. Okretno je rukovao i s bočicom i s psićem, te je životinjica sa zadovoljstvom sisala mlijeko. S nešto muke i napora uspjelo je konačno i Rozi da jednog drugog psića nagna da pije. Sjedjela je uz Torkilda na krevetu, prekrivenom bijelim, pletenim pokrivačem.

»O kako su zlatni, Torkilde! Ali moj je najljepši; je li da je moj najljepši?«

»Bi li htjela, da ti ga dam?«

»O i te kako! Ali to ne ide, tā znaš, da stanujem u pansionu.«

»Istina . . . tamo ga ne možeš ponijeti.«

»Čudno je to, da se dadu bočicom othranjivati.«

»Čudno je to, da se dadu. Ali, šta misliš . . . hoće li od njih postati pravi lovački psi? . . . Ne će li se . . . da tako kažem . . . degenerirati . . .?«

Torkild se nasmija, a i Roza reče smijući se:

»Dā, djeca, koja su odgojena na bočici, često zaostanu u razvitku. Bar je mama tako govorila. Mene je dojila sve do šesnaestoga mjeseca . . .«

»Čini se, da ti je dobro prijalo,« reče on. Ruke su joj na suncu bile kao posute zlatom. Caklila se od zdravlja i mladosti.

Roza je na sva usta hvalila doručak, koji je spremila gospođa Stranden. Doručak se sastojao od beafsteaka i prženih jaja, hladnog mesa i konzerva, raznih vrsti sira i kompota, svježeg maslaca, domaćeg kruha, okruglica, kolača, kiselog i slatkog vrhnja. Bilo je toga toliko, da bi se mogao najesti čitav jedan kongres.

»Ali, Torkilde . . . ti ćeš se usaliti, budeš li dalje ovdje stanovao.«

»Hoću nažalost, premda ovdje imam dozvolu za lov te koješta drugo . . . Dā, zaboravio sam ti reći, da te je Doris pozdravila; nedavno sam od nje dobio list. Ona će ovog ljeta sigurno doći na neko vrijeme kući. Ali na zimu će — veli — opet u Kopenhagen.«

»Meni nikada ne piše. Pisala sam joj tri lista, ali ona nije ni na jedan odgovorila. Uostalom kod mene i nema mnogo toga, o čemu bih joj mogla pisati. Nego znaš li, čije pozdrave moram da ti izručim . . . pogodi, kod koga sam jučer po podne bila na čaju?«

»Kod koga?«

»Kod gospođe Lökke. Dakle kod Betzy — mi sada govorimo jedna drugoj »ti«, ona me na to nagovorila. Srela sam je nedavno u kazalištu, pa me je pozvala, a jučer mi je opet telefonirala. Je li ti poznato, da ona očekuje dijete i to u najskorije vrijeme?«

»Dā, čuo sam.« Morao je da se nasmiješi, jer mu je to Betzy još za Božić pisala.

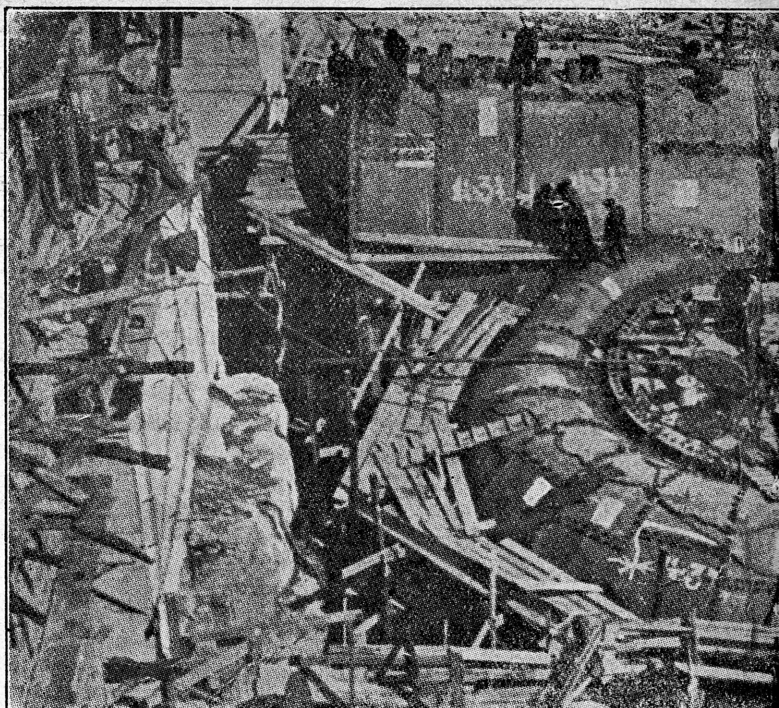
»Nikad mi nije bila tako simpatična kao sada. Ostavila se svoga kevičkoga žargona . . . bar donekle. I silno se veseli djetetu. Pokazala mi je čitavu opremu za dijete . . . prekrasno, velim ti! I sve je to ona sama sašila; čak je i kolijevku sama prevukla platnom i okitila čipkama.«

»Znam, to je njoj veliko veselje. To je uostalom i prirodno.«

»Svakako,« reče Roza tiho uzdahnuvši.

Nakon doručka predloži Torkild, da odu malo na šetnju u šumu, jer je sunce bilo jako pripeklo. U šumi je vladala hladovina; zemlja je na mnogim mjestima bila vlažna i prekrivena bujnom i mekanom svijetlozelenom mahovinom, iz koje su provirivali strukovi plavih borovnica. Kad su napokon pronašli mjesto, gdje je zemlja bila prilično suha, tako da su mogli sjesti na plaid, koji je Torkild ponio, bili su već doprli do ruba šume na mali suhi pješčani humak, koji je bio obrastao zlatnožutim, mirisavim klobučićima.

(Nastavit će se.)

O G R O M N A T U R B I N A Z A N A J V E Ć U C E N T R A L U N A
I S T A V L J E N A U P O G O

Veličina turbine može se zamisliti, ako se usporedi s veličinom radnika, koji na n
Najveća dosadašnja centrala u Americi ima ukupno 620.000 H P

Lijevo:

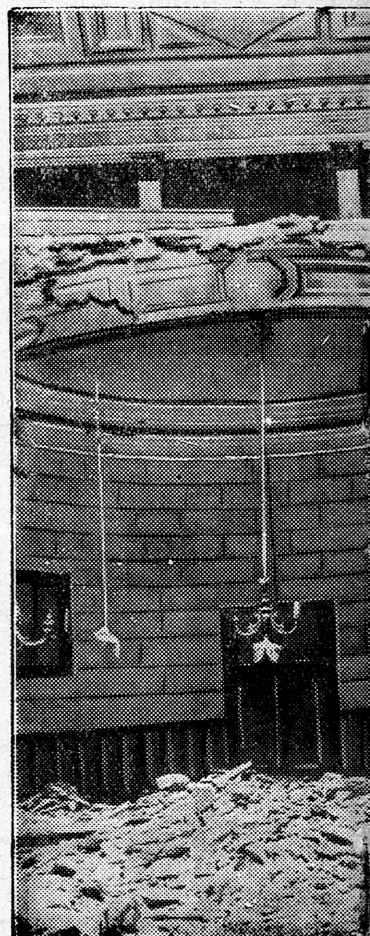
DUGA PRUGA AVIONOM-VJETRENJAČOM

Engleski avijatičar Younk poletio je avionom tipa autogyro na prvu dugu prugu iz Londona u Južnu Afriku. To je prvi pokušaj duge pruge avionom-vjetrenjačom

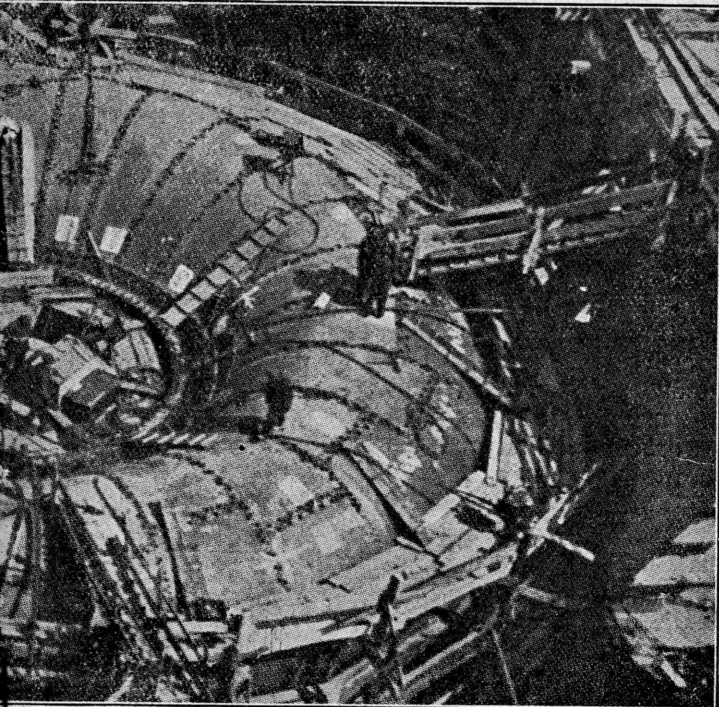
U NJEMAČKOJ SE NEZAPOSLENI RADNICI IZ GRADA UČE OBRAĐIVANJU ZEMLJE

Njemačka ima oko 6,000.000 nezaposlenih. To su većinom industrijski radnici. Vodeći krugovi žele ih povratiti zemlji, pa im priređuju posebne ratarske tečajeve. Naša slika prikazuje vježbanje u oranju.

RUŠEVINE SUDBENE D

Za vrijeme jedne rasprave u Bastiji n
i zatrpao veći dio prisutnih, od koji
pretrpjelo teš

SVIJETU, KOJA JE SAGRAĐENA NA DNJEPRU
N 1. SVIBNJA O. G.

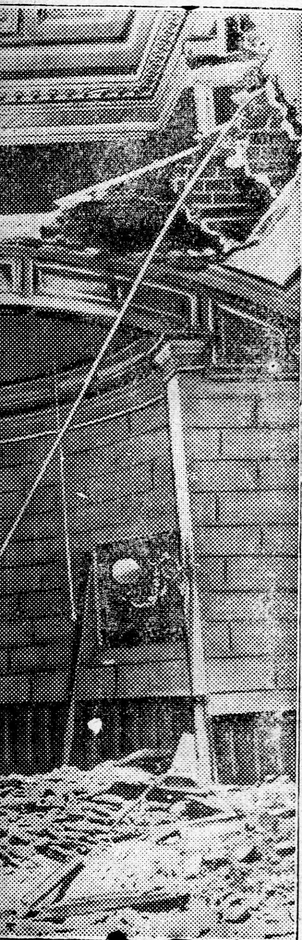
oj rade. Centrala ima devet ovakvih turbina, od kojih svaka ima 85.000 H P.
, a nova hidrocentrala na Dnjepru imat će 765.000 H P

Desno:

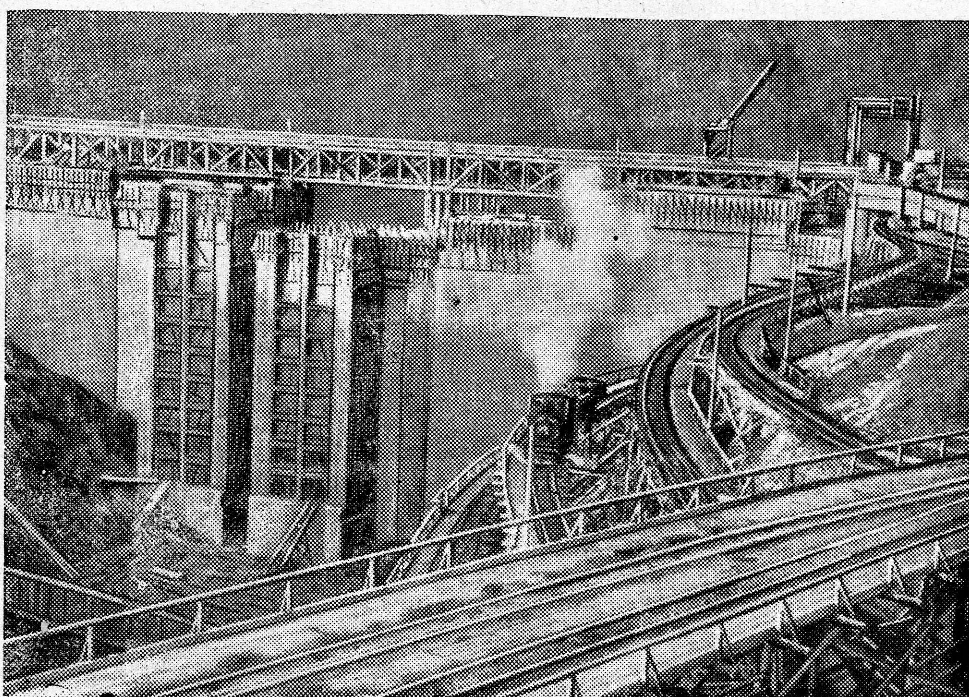
FILM IZ NEISTRAŽENIH KRAJEVA AFRIKE

snimio je njemački istraživač Hans Schomburgk pri svojoj zadnjoj ekspediciji u Angolu i Rodeziji. Istraživač se nalazi lijevo na našoj slici

ORANE NA KORZICI

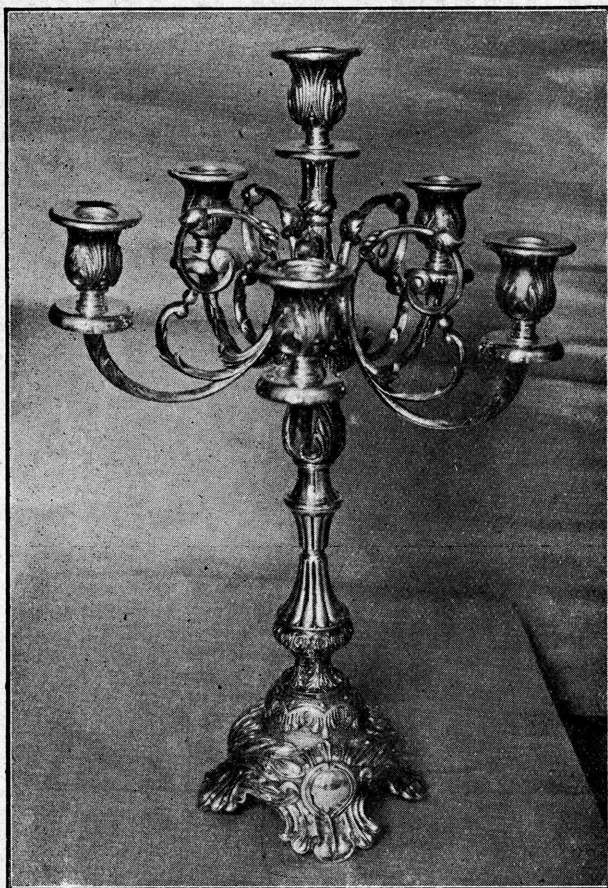
Korzici srušio se krov dvorane
je 15 životom nastradalo, a 30
ozlede

GRADNJA NAJVEĆE NJEMAČKE VODNE ZAUSTAVE NA GORNJEM TOKU SAALE

Radovi oko tog velebnog djela njemačke tehnike započeli su god. 1926., a bit će potpuno dogotovljeni do naredne jeseni. Zaustava će služiti za pogon centrala i za regulaciju vodostaja Saale i drugih rijeka.

Zlatarsko-rezbarski umjetni obrt

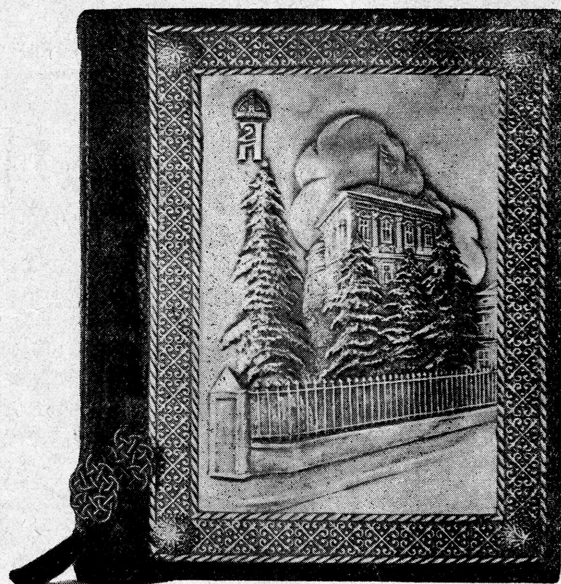
SVIJEĆNJAK IZ SREBRA
Ručni rad iz radione Griesbach i Knaus

Jedna od najstarijih grana umjetnog obrta jest od prastarih vremena zlatarski obrt, koji izrađuje iz srebra, zlata i drugih dragocjenih kovina razne ukrasne predmete za crkvene funkcije, za kuću, nakite itd. Već u starom Egiptu davno prije Krista bio je zlatarski obrt na glasu. Novi procvat doživio je zlatarski obrt u vrijeme starokršćanske bizantinske umjetnosti, koja je od petog do devetog stoljeća prevladavala i razvijala najraskošniji sjaj. U kasnijem srednjem vijeku igralo je zlatarstvo i u zapadno-evropskoj kulturi znatnu ulogu, te baš iz toga doba romantike, gotike i kasnije renesanse potječu najdivniji predmeti crkvene umjetnosti izrađeni u srebru i zlatu, kao što su kaleži, križevi, biskupske palice, monstrance, korice za misale itd. I u 19. stoljeću pa sve do danas zlatarski umjetni obrt ima svoj najjači oslon baš na tu umjetnost srednjega vijeka. Nov karakteristični izražaj nalazi i zlatarski umjetni obrt u beuronskoj umjetnosti i u drugim novijim umjetničkim težnjama i smjerovima.

I kod nas je zlatarski obrt uživao lijep ugled, o čem svjedoči među ostalim i to, što je u središte radnje najpopularnijega hrvatskoga romana »Zlatareva zlata« August Šenoa postavio lik zagrebačkoga zlatara Krupića, koji je historijska ličnost 16. stoljeća. Po riznicama naših katedrala i crkava širom naših krajeva ima krasnih primjera stare zlatarske umjetnosti.

Ni danas nije zlatarski umjetni obrt kod nas zanemaren. Primjera radi spominjemo najjaču i najmoderniju uređenu današnju zlatarsko-rezbarsku radnju u Zagrebu, koju je razvila tvrtka Griesbach i Knaus i u kojoj radi oko 25 domaćih radnika na zlatarsko-rezbarskom umjetnom obrtu. Tu se izrađuju najrazličniji srebrni i zlatni i iz drugih kovina predmeti kao svijećnjaci (vidi sliku), pribor za jelo, lovor-vijenci, plakete, spomen-ploče, razne kutije, ordeni, znakovi raznih društava (po nacrtima najuglednijih naših umjetnika, na pr. Kerdića, Krizmana i dr.), medalje, nakiti, ukrasi za korice na albumima, knjigama (kao što je bio na pr. iz suhoga zlata papinski grb, koji je bio pričvršćen na kožne korice knjige, što ju je g. 1929. predalo Papi Piju XI. Društvo sv. Jeronima), kutije za cigarete, doze za puder itd. Godine 1924. izrađen je u toj radnji za trogirsku katedralu prekrasan relikvijar iz 6 kg čistoga srebra. Godine 1930. izrađena su krasna vrata za crkvu zadužbine na Oplencu, sva iscizelirana srebrom i teška 64 kg iz čistoga srebra. Takvih radova zlatarskog umjetnog obrta proizvodi ova radnja veliko mnoštvo.

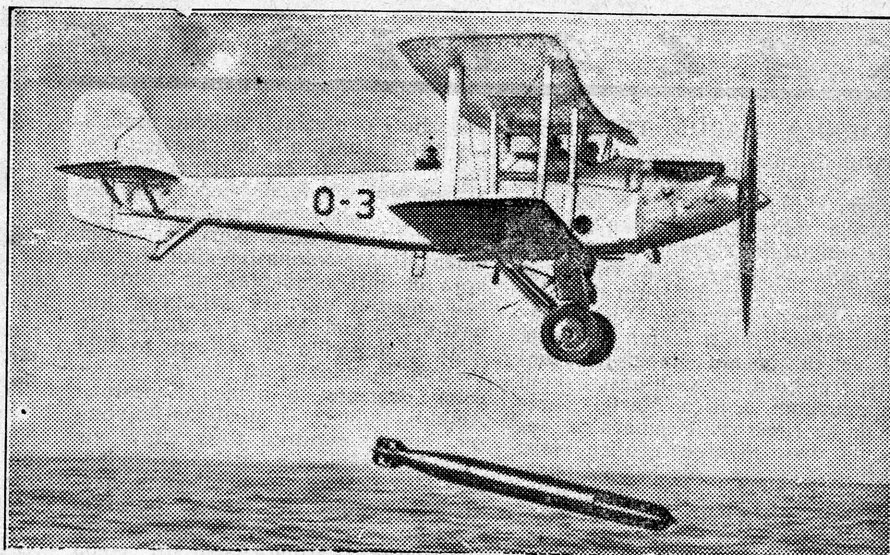
Zlatarski umjetni obrt zauzima i danas među svim granama umjetnog obrta najuglednije mjesto. Ukrasnih predmeta za crkve, za domove imućnijih obitelji te za razne prilike života uvijek treba, pa baš zato, što smo u tom pogledu upravo zasuti manje vrijednim tvorničkim proizvodima, treba da se naša pažnja vrati individualnim proizvodima umjetnog obrta te da ih sve više cijenimo.

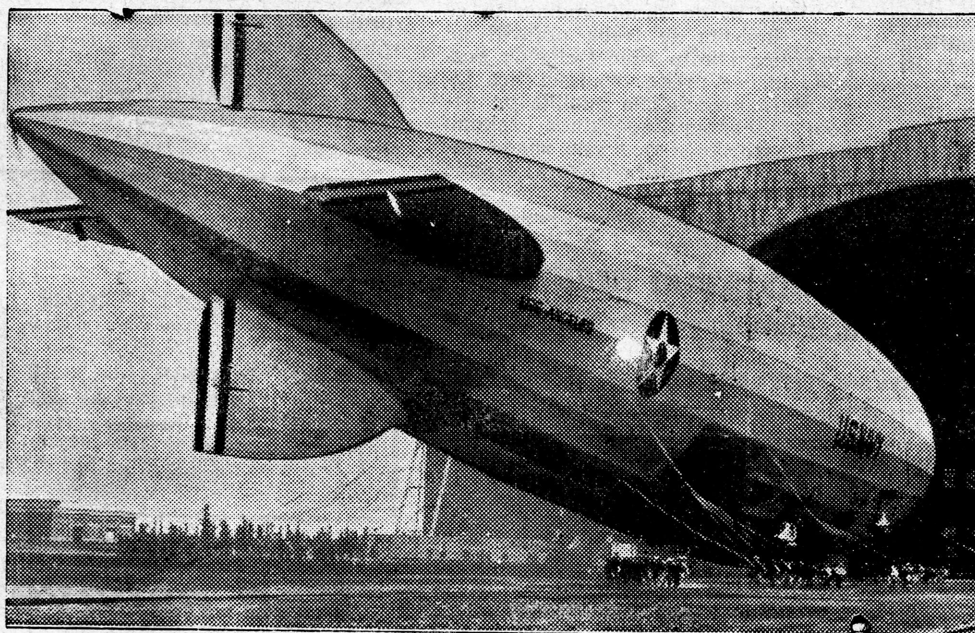

ALBUM S KRALJEVSKIM DVORCEM U ZAGREBU DAROVAN NJ. VEL. KRALJU ALEKSANDRU
Korice izrađene iz srebra u radioni Griesbach i Knaus

PRVI TORPEDNI AVION

Ratna flota Velike Britanije nedavno je po prvi put iskušala nove avione sa torpedima. Avion na donjoj strani trupa ima naprave za ispuštanje torpeda u pomorskoj bici. Naša slika prikazuje borbeni avion u času, kad je ispustio torpedo iznad morske površine

GOROSTAS „LOS ANGELOS",

koji je sagrađen u Njemačkoj i prevezen u Ameriku godine 1924. od dra Eckenera, služio je punih 8 godina američkoj ratnoj mornarici. Sada ga šalju u penzlju, a njegovu će ulogu preuzeti drugi još veći zračni gorostasi

AKROBATOV PAD

Avijatičar Erwin Orska, brat slavne glumice Marije Orske, koja je preminula pred nekoliko godina, srušio se sa svojim aparatom pred očima 1500 gledalaca pri jednoj sportskoj avijatičkoj priredbi, dok je izvodio razne akrobacije. Aparat je uništen, a avijatičaru se nije ništa dogodilo

K A Z A L I Š T E

»SUPARNICA MARIJE TEREZIJE«.

Prvog svibnja prikazana je u Zagrebu premijera Zagorkine glume »Suparnica Marije Terezije«, koju je auktorica udesila u 6 slika prema svom istoimenom romanu. Događa se u drugoj polovici XVIII. vijeka, a obrađuje uglavnom nutarnju dvorsku politiku Marije Terezije. Njezin naime muž car Franjo Štefan poklanja vrlo veliku pažnju kneginji Vilmi Auersperg, koju nazivaju austrijskom Pompadurkom. Carica Marija Terezija, da se riješi svoje suparnice, dovodi na dvor divotnu groficu Neru Volkfy iz Zagreba, koja bi opet imala vršiti po njezinu diktatu suparničku ulogu kneginji Vilmi. Nera bi imala privući cara k sebi i onemogućiti tako utjecaj i ulogu Vilme, no sada dolaze nove komplikacije s Nerinim mužom Sinišom, prestolonasljednikom Josipom, koji se u Neru zaljubio, kancelarom Kaunitzom, princom Ernestom i ostalim nizom važnih i nevažnih lica, koja se vrpolje, miješaju i brbljaju u stotinama scena, da ti se sve glava vrti. I tu odjednom prestaje govor o suparnici Marije Terezije i o njezinoj sudbini, premda još nismo doprli niti do polovice drame, i više je ne ćemo uopće vidjeti, a ni o njoj niti jedne riječce čuti. No zato sad dolazi na red druga drama, ona o grofici Neri, njezinom mužu i prestolonasljedniku Josipu, koja će biti raspletena na radost i zadovoljstvo cijeloga svijeta s ljubavlju i mirom, kao da se uopće nije ništa ni dogodilo. Ali nije ni to sve! U tom konglomeratu postoji i posebni dramolet o princu Ernestu i Amaliji, koja će se udati za vojvodu od Parme, a pored toga čitavi niz događaja, zapletaja, intriga, fraza itd., šta se kovitlaju u neobičnom nervoznom tempu bez reda i poretka. Sigurno je režiser muku mučio, dok se snašao i promozgao, što treba gdje postaviti i što istaknuti, a glumci valjda ni do deset godina ne će znati, kad im se treba pojaviti na pozornicu i koju riječ treba da graknu. Jer se preko dvadeset lica izmjenjuju pred očima publike po nekom posebnom Zagorkinom zakonu kombinatorike u Bog sam znade koliko stotina ili tisuća prizora! I onda na koncu konca čovjek stane i pita: Bože dragi, zašto sve to napinjanje i umaranje, zašto toliki gubitak vremena, novca i energije i zašto je uopće gđa Zagorka napisala tu dramu, zašto? Doista bi bilo teško nešto razložito odgovoriti, pa bi bilo potrebno da na to odgovori sama gđa Zagorka, ako si je uopće i postavila kada slično pitanje. Začudo je samo, što uprava kazališta pristaje, da se slične nekazališne stvari bez ikakvih umjetničkih kvaliteta iznose na pozornicu. Karakteristično je za naše prilike i za našu publiku i to, da je relativno bio dobar posjet na premijeri i da je auktorica obasuta raskošnim buketima cvijeća, vijencima i pljeskom.

L. P.

SVEGA POMALO

Predsjednik republike, koji ima godišnju plaću od 1 dolara. Američki predsjednik republike dobiva 75.000 dolara plaće na godinu (preko 4 milijuna dinara). No ove se godine predsjednik Hoower s obzirom na gospodarsku krizu odrekao predsjedničke plaće snizivši je na jedan jedini dolar (56 dinara).

Velik broj pučkih knjižnica u Čehoslovačkoj. Osim velikoga broja posudbenih knjižnica, što ih imadu razna kulturna društva i kulturne ustanove, ima u Čehoslovačkoj još i 3355 općinskih knjižnica sa 1 milijun 600.000 knjiga.

Stogodišnjica držala. Pero pisaće od čelika javilo se već godine 1830., no bilo je tako skupo i izgledalo je tako žalosno, da je veći dio općinstva ostao vjeran gusjemu peru. Kod nas su još prije trideset godina ljudi na selu znali sami praviti sebi pera od svoje živadi. Istom g. 1832. došlo je u prodaju pero sa drvenom rukatkom ili držalom i zanimljivo je, da su ljudi ovu praktičnu novinu odmah prihvatili i odbacili guščja i tučja pera. Posljedica raširenja držala bila je, da su mnogim trgovcima ostale čitave zalihe guščjih pera. Neki dosjetljivi čovjek imao je dobru misao, pa je od tih pera načinio čačkalice. Naliv-pero, koje se danas toliko širi u obrazovanim vrstama, nije novi izum, nego je starije od čeličnog pera. U 17. i 18. stoljeću bila su već u upotrebi naliv-pera, no radi svoje skupoće bila su pristupačna samo bogatim ljudima. Osim toga brzo su rđavila i kvarila se. Problem nalivpera bio je riješen, kad su došli na to da upotrijebe zlatno pero, zaštićeno iridijem. (Š.)

Čudo od ručnog rada. U bugarskom mjestancu Panađurište, gdje je industrija ćilimova prilično razvijena, napravljen je nedavno jedan vrlo lijep i veliki ćilim. Za pravljenje tog ćilima bilo je potrebno 800 kilograma vunice, a 16 je žena neprekidno na njemu radilo pune dvije godine dana. U cijelom mjestancu nije se našla dvorana, gdje bi se taj ogromni ćilim mogao izložiti. Ćilim je naručio jedan Amerikanac, a platit će za njega 800.000 leva.

Najskuplja knjižara na svijetu. U Njujorku je nedavno otvorena najneobičnija i najskuplja knjižara na svijetu. U njoj najjeftinija knjiga može se dobiti za 100.000 dinara. Pa na više... Tu su samo antikviteti i rijetke knjige. Vlasnica je te knjižare izjavila, da uopće ne mari za kupce, koji traže jeftine knjige. Ona želi da radi samo sa bogatim bibliofilima.

Duhan na lomači. U Carigradu je održan kongres turskih trgovaca i proizvađača duvana. Na tom kongresu je utvrđeno, da su cijene turskom duvanu i inozemstvu neobično pale. Odlučeno je stoga, da se sve zalihe srednje i loše kvalitete duvana u Turskoj spale i sasvim unište, kako bi se učuvao ugled dobrom turskom duvanu. Turska vlada je odobrila tu odluku kongresa.

Tulipan u Evropi. Turci su nas upoznali s tulipanom. Prvi cvatući primjerak tulipana zapazio je glasoviti Konrad Gesmer godine 1559. u vrtu nekog Augsburškog patricija. Nekoliko desetaka godina kasnije već je taj krasni cvijet bio raširen po Evropi, a osobito u Holandiji. Uslijed naglog proširenja i uslijed velike strasti za njim, te uslijed raznih tulipanovih odlika i boja, nastala je u 17. stoljeću u Holandiji cijela katastrofa. Kupovalo se je i prodavalo to cvijeće upravo do uništenja pojedinih trgovačkih kuća.

ZDRAVLJE

Otvrdnuće i osalenje srca. Ako čovjek nije otečen, ili ako ne diše teško; te ako je inače dosta povoljno stanje dotičnika, onda treba nastojati da otvrdne. Za to se osobito preporuča blago liječenje vodom. Jutrom neka sebi opere gornji dio tijela vodom od po prilici 19° C. Ljeti se može to činiti češće preko dana, s početka vodom toplom 19° C, a svaki dan kasnije sve hladnijom. Uz to treba praviti lake gimnastičke vježbe. Ali nikada se pacijent ne smije jako znojiti, ili teško disati.

Liječenje kiselim kupusom. Češće se primjećuje da blijedobolne osobe rado jedu kisela jela. Pa i ne treba ih u tom priječiti, već samo nastojati da se tim ne pretjeruje. Osobito izvrstan lijek, koji ujedno umnožava krv, jest kiseo kupus. Za to se veoma preporuča svima onima, koji boluju na plućima ili na želucu. Već poslije upotrebe od nekoliko dana opaža se na bolesniku bolji izgled i povoljnije zdravstveno stanje. Kiseo se kupus jede sirov, jer kao takav ima u sebi puno hranljivosti (vitamina). Kuhani kupus puno gubi na hranljivosti, zato se i ne može preporučiti bolesnicima. Čovječjem organizmu treba kiseline za rastvaranje hrane, a tu mu kiselinu pruža najviše kiseo kupus, ako se jede prijesan. Kiseo kupus veoma rado jedu nesamo Hrvati, Srbi i Slovenci, već i mnogi drugi narodi.

Je li starost nasljedna? Za dug život odlučuje koliko nasljeđe, toliko i okolina. To je statistički dokazao dr Dublin, kao liječnik jednog amerikanskog osiguravajućeg društva. On je o tom vodio račun sa preko 70.000 ljudi. Pozorno ih je pratio od dana njihovog osiguranja pa sve do 1928. godine. Podijelio ih je u dvije grupe. U prvu je grupu stavio one, kojih su roditelji umrli prije navršene 50 godine života. U drugu je grupu svrstao opet one, kojih su roditelji preživjeli 50 godina. U drugoj je grupi bilo manje smrtnih slučajeva, a u prvoj više. Članovi su druge grupe živjeli barem za 2½ godine duže od onih, koje je svrstao u prvu grupu. Sve je to dokazao točnim istraživanjem i bilježenjem kod 34 amerikanska i kanadska osiguravajuća društva i to od godine 1869. pa sve do 1900. godine.

Lijek protiv suhog kašlja. Uzmi 50 grama stučenog lanenog sjemena, 5 grama sitnog komorača, 5 grama slatkog drvca. Pola žlice ovoga prelij sa 2 čašice ključale vode i kuhaj 5 časaka. Otkloni s vatre, pa kad se razmlači, isprešaj i pij mlako.

KRISTIK

BRETONSKA PRICA — ČEŠKI NAPISAO JULIJE ZEYER
PREVEO MAKSO KUNTARIĆ — ILUSTRIRAO K. RUŽIČKA

(NASTAVAK.)

Jednoga dana pozvao ga opat, da ide s njime u vrt, a bilo je nešto svečano u izražaju njegova lica. Kristik se stresao, nešto mu je govorilo, da je nastao odlučan čas u njegovom životu, pa je stoga čekao, da će ga opet razveseliti radosnom viješću, da smije postati redovnikom.

No veliko je bilo njegovo iznenađenje, kada mu je opat rekao:

»Sine moj, danas sam imao san — ili priviđenje! Bilo mi je zapovjeđeno, da te neodgodno pošljem na put u Rim. Spremi se dakle i idi u imenu Gospodina na taj daleki put.«

Kristik je sagnuo glavu, prigušio svoje razočaranje i odgovorio:

»Ići ću bez odgađanja, kamo me šalješ, gospodine moj. Blagoslovi me na put.«

I onoga je još dana pošao na put.

Išao je dugo i dugo, jer put nije kratak iz Bretanje u sveti grad! Probijao se, kako je mogao, bez novaca, ali je Kristik bio strpljiv, a nije doživio osobitih doživljaja niti zapao u kakve opasnosti. Jednoga je dana vidio na cesti starijega monaha, gdje ponosito koraca, pred njim je išao nekakav mladi redovnik, kao da mu pripravlja i poravnava put. Kristik je pozdravio, stariji svećenik jedva je odzdravio, ali mu se mlađi ljubazno osmjehnuo. Kristik je htio mimo proći svojim putem, ali je stariji monah rekao:

»Kamo putuješ, brate?«

»U Rim,« odgovorio je Kristik.

»I ja,« rekao je monah, »ja sam prepošt i mogao bih na konju ili u kočiji ići, idem pješke samo radi pokornosti. Bit će u Rimu izbor novoga pape, a to ne bi bez mene dobro prošlo. Ako hoćeš, dopuštam ti, da ideš s nama. Dopuštam ti naime, da ideš s mojim drugom ovdje preda mnom, s mladim bratom Ivonom, i možeš mu pomagati posluživati me na noćištu i na putu.«

Brat je Ivon gledao tako milo i prijateljski na Kristika, da je drage volje prihvatio prepoštov prijedlog, mislio je, da će olakšati bratu Ivonu, jer je pogodio, da prepošt nije bio baš ugodan suputnik. Priključio se stoga odmah, te su išli sada zajedno, Kristik i Ivon, pred prepoštom i uklanjali svojim putničkim štapovima kamenice s njegova puta, da se o njih ne spotakne.

Kad su junački stupali nekoliko sati, došli su u grad, gdje se upravo vršio pogreb s velikim sjajem. Sahranjivali su dijete bogataša, prvoga u gradu, i svi su plakali s roditeljima. Prepošt je također tr'o sebi oči videći tugu tolikih bogatih ljudi, iz najboljega jamačno društva. Oko je njegovo zapelo o Kristikovo lice i ugledao na njem nekakav čudan smiješak. Razljutivši se uhvatio ga za rame.

»Ti bešćutni!« kliknuo je, »ti se možeš smijati videći nesreću tih blagorodnih ljudi?«

»Žao mi je njihove žalosti,« odvratio je mirno Kristih, »no kako se ne bih smijao, kada vidim spasene tri duše?«

»Kako ti to razumijevaš?« upita prepošt.

»Vidim, kako bi srce toga umrloga, nevinog djeteta nerazumno ugušili u zlatu! Vidim, kako bi ti roditelji sebe i svoga sina gonili u propast! Lakomo njihovo srce, dirnuto danas velikom žalošću, otvara se ljubavi prema bližnjemu! Dijete ih je njihovo iskupilo svojom smrću, hvala Gospodinu!... Zato sam se smješkao.«

»Zar ti imadeš proročka viđenja, ti drzniče?« ljutio se prepošt.

»Vidio sam!« odgovorio je tiho Kristik, a oči su mu imale takav sjaj, kao da gledaju onamo, kamo ne može dogledati ljudsko oko. Brat je Ivon to opazio i gledao je Kristika s ljubavlju i divljenjem. Prepošt nije ništa opazio i grdio je šutljivoga Kristika s užitkom dalje.

Drugi su dan predvečer stigli putnici k velikomu dvorcu, a prepoštu su se zasjale oči.

»Ah,« rekao je, »kako će biti ovdje krasno noćiti, ovdje ćemo biti jamačno sjajno pogošćeni! Pokucaj na vrata, Ivone!«

»Nemoj to učiniti,« rekao je Kristik. »Taj je dvorac određen propasti još ove noći! Jao onima, koji se ondje ovaj čas grešno zabavljaju i raskošno vesele!«

»Brbljaš li?« razljutio se monah, no kad je pogledao ono tako neiskazano ozbiljno lice problijedjeloga Kristika, obuzeo ga neodređeni strah, pa je stoga šuteći išao za njim dalje. U bližnjoj su šumi legli na meku mahovinu i spremali se na počinak i san. Čuli su pjevanje i glazbu iz dvorca, a također i grešne poklike, koji su na otvorene prozore dopirali sve do šume, te nijesu mogli ni zaspati. Kada je na tornju odbilo dvanaest sati, najednom se otvorilo nebo, iz njega je izletjela strašna munja, i za čas je stajao dvorac u plamenu i za kratko je vrijeme bio u pepelu pokopavši sve goste i sve, što je ondje živjelo i disalo, u ruševine, koje su se dimile. Prepošt je ostao kao kameni stup tako stojeći, kako je bio skočio od straha, dok su Ivon i Kristik kleknuli i pomolili se za duše nesretnih.

Kad je sunce izišlo, dali su se na put, nijesu govorili mnogo, neprestano su morali misliti na onu strašnu noć, a prepošt je neprestance razmišljao o tom, da li je Kristik demon ili anđeo.

Došli su opet u grad, i ondje se opet vršio pogreb. Ali je ovaj put bio više veseo, ljudi su se međusobno zabavljali, govorili koje o čem i nijesu se obzirali nikako na siromašni lijes, u kom je mrtvac ležao. No Kristik se najednom rasplakao. Videći ga prepošt razljutio se:

»Ti hotice činiš svagda obrnuto od onoga, što vidiš kod drugih!« rekao je Kristiku. »Što je tebi do pokojnoga prosjaka, kojega nijesi nikad ni vidio?«

»Živio je na strani i u tišini,« odvratio je Kristik, »srce je njegovo bilo puno ljubavi, ali je bio cio život osamljen. Vidim ga, kako umire i kako sam sebi žalosno odgovori: Nijedna se suza ne će proliti za me, Bože moj!... I gle, pogodio je. Ali nije, nije pogodio! Ah, takova me žalost obuzima!« I Kristik je opet gorko zaplakao i teklo je onda više suza za toga pokojnika, nego bi se kada tko nadao. Prepošt je zlovoljan šutio, dok je bratu Ivonu oko bilo puno suza:

I ONOGA JE DANA POŠAO NA PUT...

»Krističe,« rekao je, »kako je blagorosan to dar ljubavi, taj tvoj!«

Prošlo je nekoliko dana i puta je bivalo znatno manje, i jedne su večeri izdaleka vidjeli hodočasnici napokon sveti grad, gdje se diže pod nebo. Pozdravili su ga pobožno izdaleka i nedugo potom stigli su do gradskih vrata i sjeli na čas, da počinu. Išlo je mimo mnogo ljudi i nije se govorilo ni o čem nego o izboru novoga pape. Prepošt je bio zamišljen te je najednom rekao:

»Tko zna, ne čeka li rimska tijara mene?«

»Kad bi to bilo,« rekao je Kristik, »da li biste se sjetili i nas, svojih suputnika hodočasnika, u svojoj uzvišenosti?«

»Možda bih,« rekao je prepošt tako oholo, kao da bi već sjedio na prijestolu, »tebe bih načinio svojim vratarom!«

»Tako malo?« rekao je brat Ivon, »ja bih na mjestu vašem Kristika većim načinio, bio bi mojim zamjenikom!«

Prepošt se prezirno nasmjehnuo i rekao:

»Dostojni biste bili jedan drugoga!«

Kristik i brat Ivon također su se nasmjehnuli, ali dobronamjerno, a za čas su sva trojica ušli u grad.

Ujutru je bio svečani ophod gradom, kardinali u grimizu, biskupi u zlatu, plemstvo u baršunu, građani u tankom suknu, a neizmjerno mnogo ljudi iz sviju krajeva svijeta u krpama, svi su hodali ulicama uza svečanu zvonjavu zvona. Svako je držao u ruci voštanicu. Crkvi je prijetila opasnost svake ruke, i novi je papa imao biti izabran čudesnim načinom, da bude volja nebeska očita.

(Svršit će se.)

Š A L E

Rrdavo razumio. Majka kara svoga sina: »Vojmile, koliko sam ti puta već rekla da ne mičeš i ne škripiš tom stolicom! Gdje su ti uši?«

»Ali, mamice, ne mogu valjda ušima micati stolicu!?«

Od čega se ona plaši. Neko se obrati avijatičarevoj ženi:

»Zar se vi, gospođo, ne plašite za svog muža, kad pravi ovakve vratolomne akrobacije u zraku?«

»O, i još kako se plašim... Znate, on ima rđavu naviku, pa sitan novac nosi uvijek u džepu od prsluka... I uvijek izgubi nešto kad pravi tu gimnastiku...«

Među đacima. »Posudit ću ti ogrtač; molim te, pazi na nj.«

»Ne boj se; postupat ću s njim kao i sa svojim.«

»O, molim te, to nikako! Ne dozvoljavam, da ga založiš.«

Pametna odluka. Sudac pita optuženog:

»Jeste li već kadgod bili kažnjeni?«

»Jesam. Kupao sam se na zabranjenom mjestu i policija me je kaznila zatvorom. I otada...«

»Otada?«

»Nikad više...«

»Niste bili kažnjeni?«

»Ne. Nikada se više nisam kupao.«

Upozorenje. Gospodin: »Imate li kakvu sobu za prenoćenje.«

Vratar: »Imam, izvolite.«

Gospodin: »Molim, da uzmete u obzir, da sam umirovljen.«

Među djecom. »Imaš li ti tatu?«

»Imam, ali je u Americi.«

»A ko onda kod vas kuha kavu?«

Dobar prijedlog. Načelnik u maloj varoši: »Koga ćemo postaviti za nadglednika nove štrcaljke?«

Odbornik: »Ja mislim, da postavimo Pepeka, trgovca vinom. On se najbolje razumije, kako se barata vodom.«

Promjena. Prijatelj pita svog prijatelja: »Kako je protekao vaš jučerašnji banket?«

»U početku je bilo sve ukočeno, hladno... Ali poslije govora predsjednika društva svi smo se nevjerojatno raspoložili.«

»Tako! A šta je predsjednik rekao?«

»Rekao je: Braćo, ja ću platiti sav trošak.«

Prepoznanje. Advokat će svojoj sobarici: »Marijo, vaš zaručnik je dolje pred vratima.«

»Kako ga vi poznajete, gospodine?«

»Pa... jer puši moje cigare.«

Naravna stvar. Dvije služavke razgovaraju u hodniku. Jedna priča:

»Jučer smo imali vrlo otmjeno društvo na okupu. Sve najugledniji građani iz varoši.«

»A o čemu su razgovarali?«

»Pa, naravno, o nama — služavkama...«

Aktuelan. »Onaj stari grad sazidao je još rimski vojskovođa Cezar. Sviđa li vam se?«

»Sviđa. Samo mi je čudno, da ga je pošao zidati tako daleko od željeznice!«

Opravdanje. Učenik: »Gospodine učitelju, ja ne ću moći doći sutra u školu, jer ćemo se seliti.«

Učitelj: »Pa pri selenju ti nemaš nikakva posla, jer si premalen.«

Učenik: »O, naprotiv, ja se mogu vrlo lijepo voziti na kolima, koja nam budu prevozila pokućstvo!«

Uljudnost. Maloj su Marici utuvljivali u glavu, da mora biti uvijek uljudna. Kad ih je posjetio učitelj, koji je iz Zagreba premješten u Palanku, reče mu uljudno: »Vrlo mi je drago, gospodine učitelju, da ste premješteni...«

Tražio liječnika. »Vojmile, ti si čisto pijan, a tek je podne.«

»Žena mi je bolesna, išao sam k liječniku, a kako ga nije bilo kod kuće, tražio sam ga već u četiri gostione.«

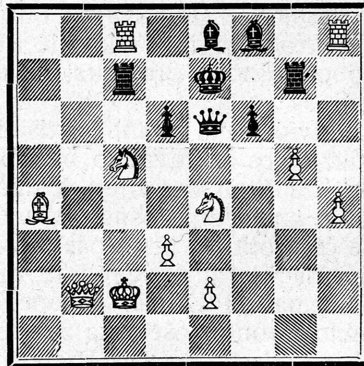
Dobre opomene. U državi Massachuset u Americi na raskrsnicama i prelazima preko željezničke pruge piše:

»Imate li tekući račun kod liječnika?« — »Tko nije sit života, neka vozi lagano!« — »Vozi jače, ako si napravio oporuku!« — »Na groblje, ravno!«

Š A H

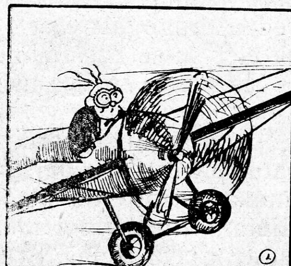
Problem broj 7.

I. Barišić, Sarajevo

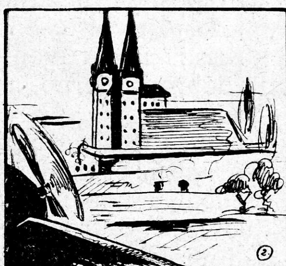

Bijeli matira u tri poteza.

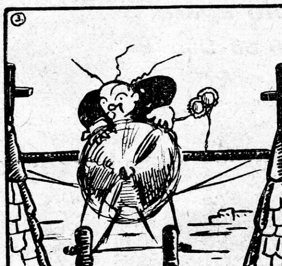
DOBRIJAN LETI IZNAD ZAGREBA

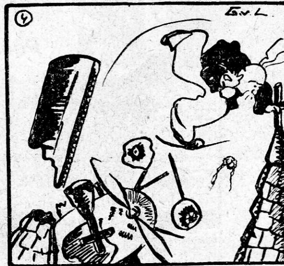
Baš je divan danak,
pa se čika sjeti,
da bi opet malko
mogao da leti.

Gledajte ga, djeco,
kuda li će sada?
Dobri čika kruži
iznad Zagreb-grada.

Sve se čini, da će
proći ko od šale
između tornjeva
naše katedrale.

Ali mu se ljuta
nevoljica bliža
i slabo bi prošo,
da ne bilo — križa!

M O D A

PROLJETNE HALJINE.

Unošenjem raznolikih živih boja na bluze, prsluke i ovratnike dobivaju naše haljine posebnu svježinu i vedrinu. Ili zar nisu svježina i vedrina najjači izrazi proljeća? Naše bijele opremice unose obilježje mladosti i na prostija odijela; potpuno izmjenjuju izgled isto kao sunčani trak, kad sine na nekom tmurnom mjestu.

Za proljetne oprave upotrebljuju se tkanine po najmodernijim uzorima. Uzimaju se četvorinaste tkanine (Sl. 1. i 4.), iz kojih se dadu sašiti najdražesnije ljetne haljine; k tome bijeli crêpe de Chine (Sl. 6. i 7.).

Na to se primjenjuju prekrasna engleska veziva, koja se već vjekovima upotrebljuju kao ženski ukras. Ta lijepa veziva od nekog vremena su bila zanemarena. Njima ukrašujemo nesamo prsluke i bluze, nego i cijele ljetne haljine. Uzorak (sl. 8.) nam pokazuje ukrase, koji se dadu izraditi na haljini engleskim vezivom, a ujedno i čar, koje ono daje i jednostavnijoj haljini.

Uz ljepotu engleskog veziva moramo promotriti dražest valencijskih čipaka, koje nabrane obrubljuju ovratnike (Sl. 2.), a često i rubove rukava.

LJETNE I PROLJETNE BLUZE, HALJINE I OGRTAČI

Pokraj valencijskih čipaka, s izgledom čisto djetinjske miline, vidi se prekrasni jasno izraziti efekat, koji izbija iz ažurirane okoline izreza oko vrata. Taj vrlo jednostavni ukras izrazit je baš po svojoj jednostavnosti i vrlo zgodno pristaje jednostavnom lanenom platnu kao i najfinijoj svili (Sl. 3.). U današnje doba čipaka i veziva osobito se ističu čipkasti izrezi na način grančica i vijenaca. Ti su izrezi rađeni u više oblika: četvorinasti, zaoštreni, zaokruženi te slabije zaoštreni izrezi (Sl. 5., 6. i 7.).

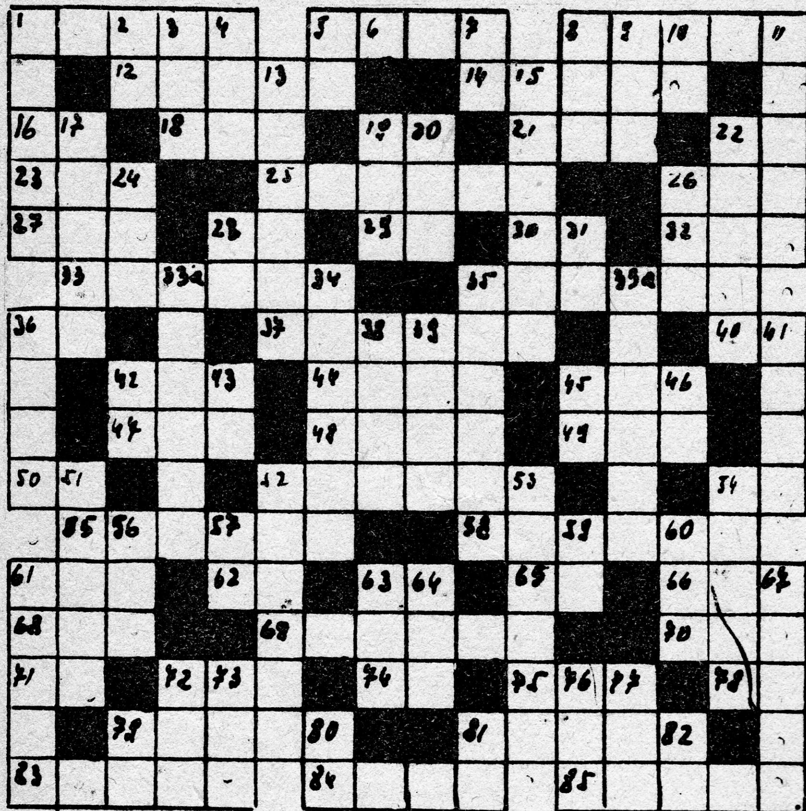
Slavija.

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdàje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji„ Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Cek. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

1. Križaljka

Sastavio *Božidar Mohaček*, Zagreb

Vodoravno: 1. Neugodna ukusa. 5. Rijeka u Jugoslaviji. 8. Kazališni komad. 12. Sitne čestice. 14. Zelje. 16. Francuski član. 18. Mjere. 19. Njemačka bezlična zamjenica. 21. Morska životinja. 22. Stara mjera (bez f). 23. Švicarski kanton. 25. Travnjaci. 26. Produkt vatre. 27. Naš dostojanstvenik. 28. Prijedlog. 29. Konj. 30. Afirmacija (d=đ). 32. Zamjenica. 33. Crtano. 35. Vrst mesnatog produkta. 36. Prijedlog. 37. Navika. 40. Talijanska nota. 42. Razdoblje. 44. Rijeka u Jugoslaviji. 45. Grad u Italiji. 47. Dva komada. 48. Glazbalo. 49. Zamjenica. 50. Veznik ('). 52. Vreće s pijeskom u balonima. 54. Njemački prijedlog. 55. Dio namještaja. 58. Ocrtan. 61. Broj. 62. Francuski »u«. 63. Oblik glagola biti. 65. Zamjenica. 66. Isto što i 21. 68. Tri razna vokala. 69. Oblik glagola obećati. 70. Uzvik. 71. Kratica za »kraljevski«. 72. Zvijer. 74. Rijeka u Italiji. 75. Slovenski: otac. 78. Njemački prijedlog. 79. Lijek. 81. Jedinstvo, sjedinjenje. 83. Lađica. 84. Polet. 85. Izolirani vod.

Okomito: 1. Ptica, 2. Božanstvo. 3. Isto što i 75 vod. 4. Zbor. 5. Zamjenica. 7. Isto što i 50 vod. 8. Redovnik (bez t). 9. Narod. 10. Talijanska nota. 11. Traženje (strano). 13. Grad u Italiji. 15. Uređenje. 17. Ptica. 19. Žensko ime. 20. Dobnik. 22. Takmac. 24. Ostali. 26. Kuća. 28. Prijedlog 31. Veznik ('). 33 a. Tuđe. 34. Rodan, pun. 35. Dvoje: Lice iz Biblije + začin. 35 a. Latinski: magarac. 36. Rijeka u Jugoslaviji. 38. Dvoje: veznik + strano muško ime. 39. Dražest (gen.). 41. Bog sunca (2 ok.!). 42. Vrst pjesme. 43. Mjera. 45. Grčko slovo. 46. Veznik. 51. Grad u Jugoslaviji. 52. Velikaši. 53. Car s kozjim ušima. 54. Ljetopisi. 56. Francuska zamjenica. 57. Mene. 59. Pritok Dunava. 60. Ptica. 61. Sudar. 63. Strano muško ime. 64. Naziv za učitelja. 67. Sprovodne cijevi. 72. Oblik. 73. Žensko ime. 76. Prilog. 77. Krezubica. 79. Isto što i 71 vod. 80. Negacija. 81. Francuski član. 82. Latinski prijedlog.

2. Slovčanica

Sastavio *Z. Modor* Srij. Mitrovica

5 a, b, 3 d, 6 e, 6 i, 3 j, k, 3 l, m, 4 n, 4 o, p, 4 r, 3 t, u. Od gornjih slova treba sastaviti ove riječi: 1. korintski vojvoda (god. 340. pr. Kr.); 2. Dio lađe; 3. Grčki tragički pjesnik; 4. Talijanski humorista; 5. Božica mora; 6. Evropska država; 7. Ima biljka. — Početna i četvrta slova odozgo prema dolje daju nešto vrlo poznato.

3. Logogrif

Sastavio *F. Švagel,* Županja

Sa »k« reci prvo
Jedno naše drvo.
Sa »o« jedna ptica,
Što je grabilica.
Sa »n« ime sada
Afričkoga grada.

OKAO

4. Oduzimaljka

Sastavio *B. Paja,* Zdenčina

A. — SA PRVIM SLOVOM.

1. To je kakva roba stara,
2. Ljudstvo ovaj čovjek vara.
3. Kralj živina time pjeva.
4. Grom udara, kiša lijeva.
5. U gradu ćeš ovo naći,
6. Svevišnji je od njeg' jači.
7. Afričkog je grada ime,
8. Sinonim je ovo rime.
9. Ime hrvatskog slikara,
10. Ova bolest često hara.

B. — BEZ PRVOG SLOVA.

1. Staro ime je za Bosnu.
2. Ovaj pase travu rosnu.
3. Tužne Istre to je mjesto,
4. U kući je gledaš često.
5. Istočno je piće dobro,
6. Genitiv imena, pobro.
7. Dio tijela poznat svima,
8. Do tad se dug platit ima.
9. Staro to je ime Peći,
10. Jelo znano treba reći.

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 20. svibnja. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja.